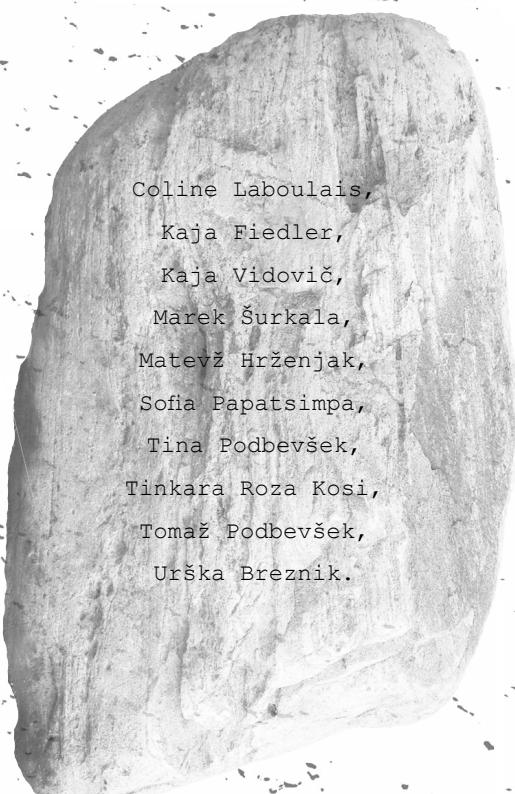

PIZDA?

št. 10, november 2017

PIZDO! ustvarjajo prostovoljci in prostovoljke
MISC INFOPEKA (Pekarna Magdalenske mreže Maribor).

Coline Laboulais,
Kaja Fiedler,
Kaja Vidovič,
Marek Šurkala,
Matevž Hrženjak,
Sofia Papatsimpa,
Tina Podbevšek,
Tinkara Roza Kosi,
Tomaž Podbevšek,
Urška Breznik.

m: tetapizda@gmail.com
f: Koléktiv PIZDA
www: pizda.clanweb.eu/

TIME FOR QUESTIONS

This time, PIZDA! is overwhelmed with questions. But, wait. Is this necessarily a **bad thing**? Should we take this shower of questions as an inhibitory factor to the whole process and development of the group and the zine in extend?

10 PIZDA! issues, a bunch of articles, illustrations, collages, images, even more personal perspectives and approaches, and of course, thousands of discussions. Members that have been here from the beginning, members that left, members that returned. But what brings us all together is that each one of us has something to say and PIZDA! gave us all the voice that we were looking for. Sometimes we're disappointed that Maribor's youth is not very welcoming to our invitation for collaboration. That they're not so willing to look at the bigger picture and realize that there are so many things that could have been better, if they for start just tried to criticize a bit more, to connect, to collaborate, to unite, to fight for their rights. If they would at least try to put down their crutches - the warm Slovenian homemade food and the freshly washed clothes from their parents ... To be a bit more independent and trust in their possibilities.

Personally, I don't see any reason to not be curious and question my surroundings constantly. Questions and confusion helped me grow as a person, they brought me here, they got me closer to people that I thought would cultivate my knowledge and thought process. Questions are a mobilizing power for change.

We also worry that the social changes we aspire to see may take a wrong turn; we admire Kurdistan's democratic confederation and participatory decision-making, but how ready are we to apply these structures in our western societies? We condone gender inequality and we fight against sexism and patriarchal structures, but at the same time we fail to recognize the roots of patriarchy because they are so deeply internalized and normalized, making the enemies invisible. What about Catalonia's referendum? Where are the limits between the conquering of freedoms for self-management of an area and the explosion of nationalist feelings? How would we personally deal if we had to choose and act upon one of those questions? Would we manage to do that? As groups, individually, as what? We are afraid when we are left alone to take our responsibility and stick to our choices, no matter what the consequences might be.

Are we ready to expose the structures that govern our contemporary systems and do we have the knowledge to reach to the root of the problems in order to establish a conscious political system, the way we want it?

The point is not to delete and eradicate all questions; not at all. In fact, it makes no sense to live with certainties. I know, they make our lives easier, but at the same time they put us in a bubble, they immobilize us, they make us individualists, egocentric, vain and apathetic.

Questions are here to evolve us, to develop our critical thought, to create a fruitful and unbiased dialogue. So, what we have to do is to move our way into figuring out how to transform them, to elevate them, by always creating new ones.

Happy 10th anniversary PIZDA!

VRŽIMO FAŠIZEM V KOŠ

Fašizem ni stvar preteklosti, saj ni bil nikoli zares odpravljen. Nove oblike fašizma so povezane z vzponom skrajne desnice v ZDA, EU in drugje, ki v svojih politikah odkrito izraža sovraštvo in nestrpnost proti drugačnim. Kažejo se kot prakse izključevanja in odrekanja pravic beguncem in migrantom, ki bežijo zaradi vojn, nasilja, revščine in lakote. Evropska begunska in migracijska politika je fašistična, saj skuša na vsak način zajeziti priseljevanje ljudi, s čimer krši temeljne človekove pravice. Evropa je s tem, ko je zaprla poti, odgovorna za smrt več tisočev ljudi. Hkrati z zapiranjem znanih poti se odpirajo nove, čedalje bolj tvegane. Na teh poteh politike EU ljudi ilegalizirajo, kar spetno izrabljajo uradne in neuradne institucije ter najrazličnejše humanitarne organizacije. Pri tem sodeluje tudi Slovenija, ki s širjenjem strahu pred begunci, povečevanjem pooblastil

slovenski vojski in policiji, postavljanjem fizičnih preprek na meji, predlogom Zakona o tujcih širi rasizem in nasilje. Fašizem torej še zdaleč ni zarota nekaj par norcev, saj zopet prerašča v gibanje, ki ima množično podporo. Mnogi so prepričani, da so begunci in migranti krivi za vse, saj se ekonomsko krizo izrablja za širjenje nestrpnosti pred begunci. Migranti krajejo **naše** službe, ne govorijo **našega** jezika, ne spoštujejo **naše** kulture, se nočejo integrirati v **našo** družbo, posiljujejo **naše** ženske ... Sporočilo neofašistov je torej jasno: Treba je varovati **NASE** evropske in nacionalne meje, tudi š silo. Treba je varovati **NASO** čisto in pravo identiteto. Bistvo fašizoidnih politik je torej povzdiganje lastnega naroda in uporaba nasilja. Če hočemo razumeti vzpon neofašizma, moramo razumeti določene vrroke, ki so pripeljali do tega. Fašizem je nujna stranska posledica kapitalizma. Vse

večje izkoriščanje in zatiranje ljudi vodi v frustracije, ki se artikulirajo na fašizoidne načine. Zato moramo javno obsoditi politike, ki podpirajo blokiranje ter povečano varovanje meja in vojaško industrijo. Obsoditi

moramo vsakršne nacionализme, ki se napajajo iz konservativizma, saj temeljijo na izključevanju in zatiranju drugih, ter ljudem pokazati, kdo so pravi krivci za vse večje neenakosti v naši družbi.

POSEBNE ŽENSKE ORGANIZACIJE NE MOTREJO BITI NITI STREDSTVO NITI METRIZO ŽENSKE EMANCIPACIJE

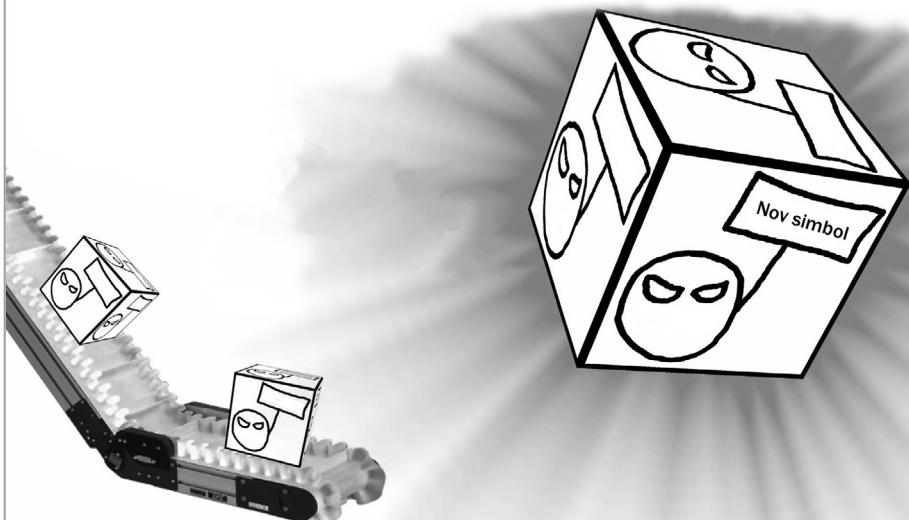
Neverjetno se zdi, s kakšno hitrostjo je zahodna (neo)liberalna ideologija prodrla v naš prostor in kako hitro je uspela »pridobiti« zagovornike med večino t.i. »intelektualne elite«. Revolucionarni naboje je bil izpraznjen, večina kritik družbe je zapadla v identitetne politike. V mnoštvu skoraj neskončnega števila identitet, ki skušajo uveljavljati zgolj partikularne interese, je polje političnega že skoraj popolnoma izginilo. Morda velja poudariti, da v članku ne gre za zanikanje izkoriščanja, ki so mu podvržene različne skupine ljudi v družbi, vendar pa se je treba zavedati, da bomo problem izkorisčanja lahko rešili le tedaj, ko se bomo znebili sistemskih praks izkoriščanja.

Vplivi novih in nadvse modnih zahodnjaskih liberalnih idej, konceptov in teorij so dosegli prevlado tudi v feministični misli in feminističnih gibanjih. Zahodna liberalna ideologija je bila v socialistično Jugoslavijo in nato v novonastale države uvožena prek najrazličnejših nevladnih organizacij in »progresivnih« skupin, ki so v naslednjih letih uspešno prestrukturirale pojem feminizma. Zgolj z osupljivostjo lahko spremjam, kako hitro so se te ideje razrasle v družbi, kjer so bile razlike med moškimi in ženskami najmanjše na svetu – in zaradi dediščine jugoslovenskega socializma v Sloveniji še naprej ostajajo najmanjše (ampak nič bat, saj se počasi približujemo »normalnim« državam).

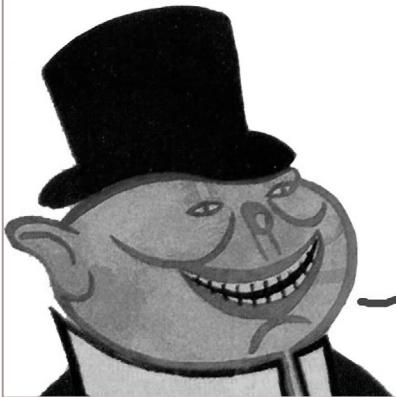
V knjigi *Kako smo hodile na feministično gimnazijo* avtorice odlično opisujejo proces razbijanja razredne zavesti in solidarnosti. V knjigi lahko odlično sledimo nastanku »sodobnih« civilnodružbenih, predvsem feminističnih skupin, ki so z leti razpadale v vse manjše in manjše skupine in v tem procesu izgubile vsakršno družbeno in politično moč,¹ tako da moramo mladi danes vse skupaj graditi »z nule« (tnx ljudje, ki ste bili mladi konec 80-ih in v začetku 90-ih). Takšno navdušeno sprejemanje vsega, kar je priletelo z Zahoda, je kmalu povzročilo naraščanje diskriminacije, neenakosti, revščine ter postopno uničevanje vseh pridobitev, ki si jih je izboril delavski

¹ Najprej so se od heteroseksualk odcepile lezbijke, nato so se skregali še geji in lezbijke ... Danes pa imamo nepregledno množico najrazličnejših skupin, od katerih nobena ni vredna *pol piskra hladne vode*, člani vsake posamezne skupine pa so prepričani, da je emancipacija mogoča le, če bo buržoazna kapitalistična država sprejela tisti en člen zakona, ki nam zdaj onemogoča popolno osvoboditev človeštva.

USTVARI NOVO AKTIVISTIČNO SKUPINO! SPOGLEDUJ SE S KATEROKOLI IDENTITETO!

Najnovejši paket “Ustvari si poljubno identiteto ali aktivistično gibanje”

Za vse, ki ste naveličani obstoječih protikapitalističnih, protiglobalističnih, liberalnih gibanj! Ustvarite novo, ozko usmerjeno, skupino ali identitetu zdaj! Ne belite si glave z razumevanjem širše problematike!

Če pokličete v naslednjih dvajsetih minutah, dobite še gratis Facebook profil s 1000 lajki. Postanite vodja novega emancipatornega gibanja že danes!

razred v socialistični Jugoslaviji.

Po trditvah sodobnih feministk_{ov} (od katerih se imajo nekatere_i celo za socialistke_e oz. marksistke_e) naj bi bilo žensko vprašanje v socializmu zanemarjeno, pri čemer jim je očitno merilo uspeha število raznoraznih skupin, ki v družbi obstajajo – pa čeprav nimajo nobene relevantnosti. Niso pa zmožne_i uvideti, da je bilo bistvo ženske emancipacije ravno v tem, da posebne, izolirane ženske oz. feministične skupine niso bile potrebne, ker so ženske lahko skupaj in enakopravno s svojimi moškimi tovariši (ne pa ločeno v posebnih ženskih skupinah) nastopale v vseh oblikah družbenega in političnega dela – v ljudski fronti, komunistični partiji, SKOJ-u, SZDL-ju in splošnih mladinskih ter študentskih organizacijah. Sodobni_e feministi_{ke} pa imajo pred očmi zgolj antifašistično fronto žensk (AFŽ), s čimer je nastal vtis, da je bila AFŽ edina organizacija, v kateri so se ženske udeleževale – čeprav je bila AFŽ ukinjena ravno zaradi tega, ker je postala odvečna – ženske so enakopravno nastopale v vseh družbenih in političnih skupinah ter gibanjih. Seveda je res, da ženske niso čez noč postale enakopravne ali da je seksizem izginil – ampak družba se je gibala v to smer. Uničenje socializma in vdor liberalne ideologije ter nastajanje posebnih »ženskih« skupin pa so ta proces v devetdesetih letih obrnili – tako smo se ponovno vrnili na točko, ko se javnost sprašuje, ali si ženske sploh zaslужijo biti tretirane kot ljudje, čeprav to 50 let sploh ni bilo vprašanje, s katerim bi se bilo mogoče ukvarjati. Obstoj ločenih ženskih skupin (ki na svoja srečanja včasih niti ne spuščajo oseb, ki niso ženske) prav tako podpira napačno mnenje, da naj bi bilo žensko vprašanje nekakšno izolirano vprašanje in ne vprašanje družbene skupnosti, kot je zapisala Vida Tomšič.

Začudenje povzroča tudi ahistorično pojmovanje patriarhata, ki je poenostavljen predstavljen zgolj kot sovražnost med moškimi in ženskami. Presenetljivo je,² da patriarhat na ta način razlagajo tudi nekatere_i člani_{ce} novo nastalih organizacij, ki ima zelo zanimiv pogled na patriarhat, namreč da se je skupina moških zarotnikov zbrala na tajnem sestanku in se odločila za »ustanovitev« patriarhata. Takšna razлага in »kritika« patriarhata seveda nemudoma pripelje do deljenja družbe na moški in ženski »razred« – po tej ideji naj bi imela žena delavca, ki dela za bogatega kapitalista, več skupnega z ženo omenjenega kapitalista, kakor pa s svojim možem. Takšne delitve pa ne omogočajo nikakršne kritike obstoječega družbenoekonomskega sistema, ampak vodijo zgolj do medsebojnega obrekovanja in zmerjanja. Namesto sistemске analize in iskanja struktturnih vzrokov za obstoječe stanje pridemo le do izoliranih medosebnih konfliktov med različnimi skupinami ljudi.

ČAS JE, DA SODOBNA »PROGRESIVNA« LEVICA KONČNO NEHA VSTRKAVATI IN TRAZPIHOVATI LIBERALNO IDEOLOGIJO, AMPAK DA SE ZAČNE DRŽATI VODILA IVANE MOMČILOVIĆ – DANES JE POMEMBNO BITI KOMUNIST, IN NE LEVICAR, IN UKVATRJATI SE Z JUGOSLAVIJO, VENDATR NE BITI JUGONOSTALGIK.

² Prav tako je presenetljivo, da imamo v slovenskem prostoru briljantne avtorice, ki so pisale o tej tematiki, pa se zdi, da mnoge_i niso prebrale_i niti strani njihovih tekstov.

**KDO PA JE
TEBE UČIL
ZGODOVINO?**

Konkordiya Samoilova

Vera Figner

**WE SHALL NEVER
BE SLAVES AGAIN**

Oktobrska revolucija 1917

Aleksandra Kollontaj

Nadezhda Krupskaya

Romi_nje so v Evropi največja etnična skupina (od 10 do 15 milijonov), ki velja v vseh evropskih državah za najbolj izključeno iz družbe. Čeprav so državljeni_ke tako rekoč vseh evropskih držav (v Evropo naj bi se začeli_e preseljevati v 14. in 15. stoletju, čeprav večina zgodovinskih strokovnjakov meni, da so se začeli_e preseljevati iz svoje pradomovine Indije že v 10. stoletju), so jim, zaradi njihove etničnosti, mnogokrat kršene državljanke in človekove pravice. Čeprav že več stoletij živijo na evropskih tleh, veljajo za t. i. poznane »druge«, kar pomeni, da so vedno postavljeni_e v podrejen položaj glede na večinsko kulturo.¹

Večina problemov, s katerimi se Romi_nje soočajo danes, so posledica stoletij zatiranja, preganjanja, nasilja, nesprejemanja in prisilnega asimiliranja s strani hegemonistične večinske kulture. Ker so Romi_nje živeli_e izolirani_e v odnosu do superiorne družbe, se je naše vedenje o njih in njihovem življenju oblikovalo na stereotipih in predsodkih. Mnogi_e še danes verjamejo, da je nomadstvo del njihove narave, in ne resnični razlog zgodovinskih in političnih pregonov ter ekonomskih potreb po prezivetju.

Romi_nje so bili_e v vsej svoji zgodovini, odkar so se preselili_e na evropska tla, žrtve različnih oblik zatiranja.² Najhujša mučenja so se dogajala v času II. svetovne vojne, ko so bili_e Romi_nje podvrženi_e prisilnim sterilizacijam, množičnim pobojem in zapiranjem v koncentracijska taborišča. Danes je znano, da so bili_e Romi_nje poleg Židov_inj najštevilčnejše žrtve genocida. Vendar se rasizem do Romov_inj ni pričel v času nacistične Nemčije, pa tudi končal se ni takrat. Po koncu socializma je rasizem do Romov_inj ponovno močnejši, hkrati pa se kaže tudi v širši, globalni luči. Razloge moramo iskati predvsem v sodobnih procesih evropske težnje po homogenizaciji posameznih držav. Te težnje so v nekaterih državah bolj eksplicitne pri obravnavi tujcev_k in proslilcev_k za azil, medtem ko gre pri Romih_njah za bolj implicitne metode čiščenja znotraj ene države.

Manjšinsko vprašanje je v današnjem času znotraj EU postalo ena od osrednjih tem mednarodnih politik, hkrati pa tudi merilo za stopnjo spoštovanja in kršenja človekovih pravic in pravic manjšin v neki državi. Zato nastajajo mnogi programi in ukrepi EU, ki naj bi »ščitili« manjšine (blažili diskriminacijo), namesto da bi se

1 Neromi so z besedo Cigani označevali ljudi, ki so se v Evropo naseljevali iz indijske podceline, in druge potupoče skupine, ki niso bile romskega etničnega izvora. Danes je beseda Cigan_ka v sociooloških teorijah sprejeta kot konstrukt. Beseda Rom_inja, s katero pripadniki_ce romskega ljudstva poimenujejo sami_e sebe, izhaja iz sanskrtskega jezika in pomeni človek. Poimenovanje Romi se je razširilo še po letu 1971 na 1. romskem mednarodnem kongresu, ko so Romi_nje sprevjeli_e pojmom kot znak spoštljivega poimenovanja.

2 Že leta 1783 je Jožef II. sprejel odlok, ki je Romom_injam prepovedal selitve, spremembo imen in priimkov, življenje v gozdovih, rejo konjev, uporabo romskega jezika itd. Romom_injam se je bilo prepovedano tudi poročati med seboj in živeti partnersko življenje »na koruzi« - če se je to zgodilo, so jim lahko odvzeli_e njihove otroke. Takšne anticiganistične prakse (anticiganizem pomeni etnično sovraščo do Romov_inj; vzporeden je z antisemitizmom in ksenofobijo) so bile razširjene tudi drugod.

zavzemali za popolno odpravo rasizma. Razprava se na tak način pogosto namesto pravičnosti seli na področje varnosti (enako varnostno politiko evropske države izvajajo tudi v zvezi z begunci_kami). Pozornost, ki jo EU namenja Romom_injam v postsocialističnih državah, kjer 90 % Romov_inj živi v revščini, ni človekoljubne narave, saj hkrati, ko opozarja na stanje in položaj Romov_inj v teh državah, prikriva stanje in položaj Romov_inj v Italiji, Španiji in Grčiji. Tudi v Italiji sprejemajo in izvajajo odkrito rasistično zakonodajo proti Romom_injam. Gre za prikrivanje resničnih razmer in ustvarjanje občutka, da v zahodnih kapitalističnih državah ni kulturnega rasizma.³ Zaskrbljenost EU izvira iz tega, da bodo Romi_nje, če bodo ostali_e v neugodnem položaju v postsocialističnih državah, množično emigrirali na Zahod kot begunci_ke. Zato Velika Britanija množično zavrača romske prosilce za azil. Obravnava jih kot ekonomske migrante, s čimer zanika trpljenje, ki ga Romi_nje doživljajo v »svojih« državah.⁴ Enako velja za Belgijo, kjer so leta 1999 iz države nasilno odstranili vse slovaške Rome, ki so prosili za azil. Takšnih primerov je mnogo, kažejo pa nam realen, skrajno rasističen odnos članic EU do pripadnikov_c etničnih manjšin.

Vlade v vseh evropskih državah izvajajo politike zatiranja in diskriminacije Romov_inj. To se kaže na vseh področjih. Romske otroke se vključuje v posebne šole ali pa se jih preusmerja v šole s prilagojenim programom, kjer niso deležni enakovredne šolske izobrazbe kot neromski otroci.⁵ Mnogi_e ne končajo niti osnovne šole (v Sloveniji več kot 65 % Romov_inj nima dokončane osnovne izobrazbe; kar velja predvsem za romske ženske), zato ne morejo konkuirati na trgu dela. Drug primer rasistične politike v Sloveniji je, da si država želi »več otrok«, vendar si jih očitno želi zgolj v družinah večinske pripadnosti. To se kaže v številnih izobraževalnih programih, ki so spodbujali uporabo kontracepcijskih sredstev z namenom manjše rodnosti med Rominjami.⁶

Romom_injam so v vseh evropskih državah težko dostopne tudi zdravstvene storitve. Osebe, ki niso državljeni_ke Republike Slovenije in nezaposlene osebe (sem

³ Podobno se dogaja v slovenskih medijih, kjer se ustvarjajo razlike med dolenjskimi in prekmurskimi Romi_njami. V njih se poudarja, da se morajo dolenjski_e Romi_nje naučiti strpno živeti z večinskim prebivalstvom, kot naj bi bilo to značilno za prekmurske Rome. Večinsko prebivalstvo ni nikoli problematizirano. Gre za prikrivanje resničnih razmer, saj je izobrazbena struktura tudi pri prekmurskih Romih_njah zelo nizka, v generaciji starejših (zlasti žensk) je precej nepismenih (med njimi je tudi visok odstotek izbrisanih), mnogo je brezposelnih in se preživlja s sredstvi državnih socialnih transferjev in s priložnostnimi deli. Večina romskih hiš je premajhnih, zato romski otroci nimajo svojih sob; precej jih nima niti svoje postelje, ampak jo delijo še z brati in sestrami ali celo starši. Mnogo romskih gospodinjstev prav tako nima kopalnice in školjke na izplakovanje. Na podlagi teh podatkov je domnevno boljše stanje Romov_inj v Prekmurju zelo vprašljivo.

⁴ Poročilo Visokega komisariata za begunce navaja kot najpogosteji razlog migracij Romov_inj »beg pred družbenimi konflikti in nasiljem«, s katerim se Romi_nje soočajo v neki državi.

⁵ V Nemčiji in na Češkem je veliko število romskih otrok vpisanih v posebne šole za duševno prizadete (na Češkem kar 70 %). S kapitalizmom pa se povečujejo tudi privatne samoplačniške šole, ki si jih romske družine ne morejo privočiti. »Probleme« z Romi_njami v naših šolah rešujejo tako, da zaposlujejo romske pomočnike_ce, ki naj bi otrokom olajšali proces izobraževanja. Takšni preventivni ukrepi niso uspešni, saj dolgoročno ne odpravljajo segregacije.

⁶ Češkoslovaška je Rominje spodbujala k sterilizaciji celo z denarnimi nadomestili. Znano je, da so na Slovaškem še leta 2001 izvajali nezakonito sterilizacijo romskih žensk. Gre za očiten primer etničnega čiščenja Romov_inj, kakrnega najdemo tudi pri nastistih.

spada 90 % Romov_inj), imajo dostop zgolj do osnovne zdravstvene oskrbe, ki ne zajema bolnišničnega zdravljenja.⁷ Tudi v primeru, kadar imajo Romi_nje urejeno zdravstveno zavarovanje, so obravnavani_e kot »drugorazredni_e« državljeni_ke. Takšen je primer 16-letne Rominje, ki je prišla v ljubljanski zdravstveni dom s svojim 11-mesečnim otrokom, ker je imel visoko vročino. Medicinska sestra je Rominjo najprej zavrnila, naj počaka v vrsti tako kot vsi ostali. Nato jo je v čakalnici pred vsemi pacienti_kami oštela, ker ni okopala svojega otroka in prinesla stekleničke za mleko: »Kako si drznete priti k zdravniku brez stekleničke, brez svežih plenic in umazani? Ali mislite, da boste dobili vse zastonj ali kaj?« Takšno obtoževanje Romov_inj, kjer medicinska sestra niti pomislila ni, v kakšnih razmerah živi mlada Rominja, je rasistično. Podobna diskriminiranja doživljajo Romi_nje povsod, ne zgolj v zdravstvenih domovih.

Romi_inje so poleg institucionalnega diskriminiranja nenehno izpostavljeni_e tudi tveganju preseljevanj, saj živijo v slabih bivanjskih razmerah, ki so običajno brez elektrike in vode. Njihova naselja so ločena, getoizirana od lokalnih skupnosti, kar Romom_injam onemogoča kakršnokoli participiranje v lokalni skupnosti. Hkrati pa njihove domove ogrožajo tudi lastniki zemljišč, saj je bilo veliko zemlje po letu 1991 z denacionalizacijo vrnjene prejšnjim lastnikom, kar pomeni, da so danes romska naselja nelegalna. Romi_nje zato živijo v stalnem strahu, da jih bodo lastniki zemlje ter lokalne in državne oblasti nasilno izselile. Takšen primer najdemo iz leta 2000, ko je komunalni inšpektor brez zakonske podlage izdal odločbo, da mora Nada Hudorovac istega leta odstraniti barake, ki naj bi jih postavila brez dovoljenja lastnikov zemljišča. Nada Hudorovac se je pritožila grosupeljskemu županu in zapisala, da: »na Taborski 12 a ne tabori, temveč tam živi že 18 let z desetčlansko družino.« Župan je njen prošnjo zavrnil. Tudi Zakon o romski skupnosti (sprejet leta 2007) uzakonja negativno diskriminacijo. V njem najdemo, da država lahko sprejme ustrezne ukrepe zoper romsko skupnost v primeru dalj časa trajajočega motenja javnega reda in miru, kar ni opredeljeno v nobenem drugem slovenskem zakonu (niti v Zakonu o urejanju prostora niti Zakonu o prostorskem načrtovanju) in velja zgolj za romsko skupnost.

Zanimiv je tudi podatek, ki ga navaja Leida Schuringa (Community work and Roma inclusion, 2005), da se veliko Romov_inj z nostalгиjo spominja socialističnih časov. V tranzicijskem obdobju so bili_e Romi_nje med prvimi, ki so izgubili_e zaposlitev. Danes je v Sloveniji kar 90 % Romov_inj brezposelnih, pa ne zaradi tega, ker ne bi žeeli_e delati, temveč zato, ker jih delodajalci_ke nočejo zaposliti. Tisti_e, ki najdejo delo, je to pogosto slabo plačano in za določen čas, kar ne zagotavlja nobene socialne varnosti.

Romom_injam se pogosto, poleg tega, da so »leni_e«, očita tudi to, da imajo veliko otrok.⁸ Starostna piramida pri Romih_njah ima obliko pravilno obrnjene piramide

⁷ Rominje v Bosni in Hercegovini rojevajo v bolnišnicah z izposojenimi zdravstvenimi karticami.

⁸ V Sloveniji vsem velikim družinam pripada dodatek za veliko družino, do katerega so upravičene vse velike družine, neodvisno od premoženjskega stanja in višine dohodka. Gre za natalitetno, ne pa socialno politiko.

(kar pomeni, da s starostjo upada število ljudi). Iz tega sledi, da Romi_nje nimajo zgolj višje rodnosti, temveč tudi veliko krajšo povprečno življenjsko dobo, kar je posledica razmer, v katerih živijo.

Evropski center za romske pravice opozarja, da so temeljne pravice Romov_inj ogrožene skoraj vsepovod. V zadnjih letih se pojavljajo skrb vzbujajoči primeri rasističnega nasilja proti Romom_injam. Romi_nje doživljajo diskriminacijo pri zaposlitvi, izobraževanju, zdravstvenem varstvu, upravnih in drugih službah. Povečuje se tudi sovražni govor proti Romom_injam, ki ga spodbujajo množični mediji. Če bomo o Romih_njah še nadalje govorili kot o »problemu«, kjer bo večinsko prebivalstvo prikazano kot neproblematično (s čimer se prikrijejo resnična razmerja med zatiralsko večino in zatirano manjšino), če bomo Rome_inje še naprej prikazovali_e kot pasivne objekte, zreducirane na naše imaginarne podobe o romski skupnosti (Romi_nje v medijih večinoma nastopajo kot pripadniki_ce etnične skupnosti in le redko kot posamezniki_ce), jih ne vključevali_e v družbene procese, ne bomo odpravili_e rasizma. Zahtevati moramo, da se Romom_injam prizna status manjšinskih pravic, kot veljajo za italijansko in madžarsko narodnostno manjšino v Sloveniji, s čimer bi pridobili_e pravico do uporabe romskega jezika v javnih ustanovah, možnost izobraževanja v romskem jeziku, pravico do javne uporabe splošno sprejetih simbolov itd.⁹ Države morajo sprejeti tudi ukrepe, s katerimi bodo odpravljale revščino in brezposelnost, ne pa podpirati vojaške industrije. Ker vlade podpirajo militarizem in profitno usmerjenost vladajočih elit, ne bodo storile nič od naštetega, zato se bomo moral_i_e, da bi dosegli_e družbeno pravičnost, boriti sami_e. Ob tem pa ne smemo pozabiti na brezplačno izobrazbo, javno zdravstvo in delavske pravice, saj so brez teh pravic najbolj na udaru tisti_e, ki so na dnu družbene lestvice.

Anticiganizem v Evropi, Špela Urh, Časopis za kritiko znanosti 2003

*Kritična diskurzivna analiza poročanja o Romih v Grosupljem, Mojca Hribar, diplomska naloga 2007
Multikulturalizem in položaj Romov v Sloveniji, Julija Sardelić, Socialno delo 2010*

⁹ V večini evropskih držav Romi_nje niso priznani kot narodnostna manjšina, ampak kot etnična skupnost. Izjema je Republika Makedonija, ki je Rome_inje priznala kot narodnost.

FREEDOM OF EXPRESSION, MEDIATION, SUBVERSION AND LET'S SEE WHERE IT GETS ...

Being a member of PIZDA! for several months now, I got interested in how similar endeavours are developing in my own country (France). I know, as it happens, Sacha, president of Foutou'Art - an independent fanzine in Lyon, dealing with similar topics as PIZDA!. I've been following and participating in their events and magazines from more or less from a distance: exhibitions, concerts, presentations ... But the last event I watched quite caught my attention: taking place in an activist library, it was introducing their new concept: satiric drawing in 3D, that we had to look at with 3D glasses. Today, I decided to call Sacha: it was time to know and understand everything about them: Function, positions, topics, fundings ... In-between two drinks, Sacha opened to me the doors of the provocative and creative reality of Foutou'Art ...

"Foutou'art": a word play between the French "foutoir" (= a mess) and art. Their name truly suits their direction: Activists, artists, ecologists ... this fanzine is a real melting pot. "It's a bunch of merry men that transmitted meaningful messages and ideas" says Denis, a member of the team. The magazine looks like a planet where members gravitate around: in total, 50 persons now from all ages, professions and backgrounds are putting their effort in commune so Foutou'art can be realized.

DISTURBING A SINGLE WAY OF THINKING

Flashback to the beginning of the Zine: In 2009, while studying in Art History faculty, they found a lack of satirical student press in the current regulation. They wanted something more graphic, more subversive, in the aim to disturb the "single way of thinking" of the petty bourgeois.

The fact is that they didn't have any experience in journalism... But it didn't matter, they took some inspiration from the Franco-Belgian comics of the 80's with a notoriously dry sense of humor deriving from the punk movement. Their first Foutou'art got out this year, certainly with lots of spelling mistakes, but the project was starting!

LES BANQUES EN DIFFICULTÉ

Rib's Banks in trouble
"We can't close the save deposit anymore ...!"

Actually, it wasn't so much accepted at the beginning, they even had to take down their illustrations for some of their exhibitions, considered as too provocative. They were even called pedophiles because they exhibited some sexualized stuffed animals (whereas everybody admires them in the Contemporary art Museum ...). Folks thought they were reactionary tossers, with no more expectations other than provoking their audience. This was one of the arguments, but it was definitely deeper than that. But little by little, they instored a regular publication of trimestrial fanzine and created their website.

GIVING A VOICE TO THE INVISIBLE

Apart from critical literature and articles, the team pays attention into giving voice to local artists facing difficulties with visibility: poetry, photography, collages ... Art has a crucial place and fills half of the pages; satire and caricatures are used to provoke, to share ideas, criticize what they don't want, sometimes offering some solutions. "We don't always search for a sense to our creations, because it's a means of expression, but we're still keen to have a meaning" Sacha explains to me. Some famous and international illustrators, painters and wood artists joined the movement such as Yvan Brun and Sponer et Muerte Kollektif, which gives to the magazine some credit.

Besides, they are also active on the media side since they have a web-TV, where they produce some reportages, politic interviews and short films.

Bea

On the website, the fly mascotte tells us: "Fou-tou'art is a free expression fanzine ... your suggestions are welcomed! Even to contest an article or a drawing, as long as you're not promoting republicans, social-cowards* or the FN *!".

Since the members are various, it's also the case of the topics: not enough-considered social issues that should be dealt urgently, politics, environment, squatting ... "We try to have a different look from the general media, we show it from our own perspective. We want to disturb, to give food for thought by performing real journalism, even without diplomas in this domain. We're rejecting the grapevine, so we go into the field, get the info and show it in our own way, paying attention to the reliability of our information." Sacha tells me that they got screwed several times by false information, with conspiracy meant to trap politic figures. Since these events, they got more careful and suspicious.

But these good practices can attract trouble: While editing an article concerning the situation and suicide rates of a minor jail, they received some threats from the commissioner ... Their witness of these kind of police violence gave them a greater anger to fight and condemn it.

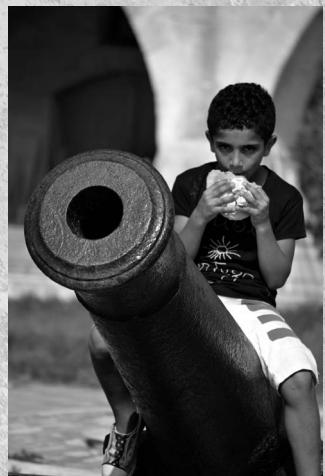

«In a time of universal deceit - telling the truth is a revolutionary act.»

CHOOSING THE HUMAN PARTY

That's the answer of Sacha when I ask him about the main political opinions in the team. "We fight for the human being, since we are a Libertarian humanistic Zine".

But I'm observing an anarchist sign on the A of Foutou'art, maybe a sign from the past? "For me, it's a graphic sign that helped us avoid receiving articles from fascist folks." says Sacha. "This A is just a nod to the anar, we are anarchists in our ideas but not in our actions. I wanted to change this logo actually, but we are still debating on this ..." answers Denis to me. Speaking of debating, I'm wondering how is Foutou'art functioning, in terms of meetings, debates and hierarchy, comparing it with PIZDA!, where meet weekly and favour consensus.

"Tronches de vie en Tunisie"
Christophe Etienne

Since Sacha is the president of Foutou'art, I presume hierarchy is in place, but I presumed wrong: this designation is only taking place for the juridic existence of the association, even if it's divided between redaction, association head and soon the administration.

In reality, his voice has the same impact as others. And what about consensus? Well, for them the majority is winner, and they're glad to deal with contradictions: they're looking for these debates! Foutou'art team meets once per month and participate to different actions: protests, Day of Humanistic, ecologists fair ...

I'm concerned about financial resources, knowing they've always been independent: they can afford the printing thanks to the previous fanzines (500-1000 zines per edition) and posters selling. For the last edition, they started a crowdfunding project and collected 1500€, which helped them to develop the 3D fanzine. To get a Foutou'art, you have to give a sweet amount of 5.50€, amount that can be an obstacle for some interested people.

On the website, you can also order the fanzine, and they have several selling points in many independent libraries of Lyon and other cities, supporting once again the local community.

TRUSTING IN THE COMMUNITY SPIRIT

All this conversation gave me some hope about french political involvement, but when I ask his opinion about it, I realize it's not so much better than down here "Political involvement in Lyon is comparable to Jet7*:

200 persons over thousands of them." For him, these motivated persons are not enough to defend their rights, plus collectives and syndicates are not sharing and communicating enough, which doesn't help to get bigger. "*The more the network will be working, the more the opposition will be walking!*"

His advice for the young generation that believes in political change? To believe in the community spirit and in themselves, be creative, never give up and watch their backs, because our world is very complicated ...

City of Lyon (parody of the real logotype and famous figure of Guignol) one of the "false advertisement" you can find on the website

Če smo SKUPAJ združeni,

nam nihče nič ne more.

PEOPLE WHO THOUGHT THEY KNEW IT ALL

Some days ago, the Greek parliament voted positively for the bill for the legal recognition of gender identity, which is now officially a state law. This decision took a long time to make, but better late than never they say. Also, a decision that deals with a self-explanatory and unremovable human rights: of free expression of personal identity and sexuality, of tolerance to everything that is different, of mutual respect to others, of simple understanding of people's human needs to do whatever they feel and have decided to do for themselves and for their body. But for transgender people, also a decision that finally lets them change their name and sex in their legal papers, without having to go through humiliating and inhumane processes such as sterilization procedures, psychiatric examinations and all different kinds of medical interferences because, apparently, some people think there is something completely wrong with their decision.

So, since we're talking about such a controversial issue (at least for some, that want to make our lives harder), our ears and eyes had to hear and see quite a lot of surrealistic and just indescribable cases of Greek people, notorious Greek people that think they have the right and foremost the knowledge to speak publicly and to influence the public about issues of such importance, giving their nonsensical argumentation against the bill.

First of all, our beloved chairman of the main opposition party gave a speech of greatness and many what-the-fucks concerning his "legit concerns" on the fact that with this new law, people will give it less thought when deciding to go through a process of redefining their sex. He also talked about a case of a 15-year-old teenager that wanted to go through the process after a hike on the mountain, where he met some extraterrestrials who told him to do so, making it the case for everyone else.

Hmmm, what can we say about this truly logical (?) argument, which instantly denies all transgender persons' decisions of wanting to live the lives that they always wanted to live, without having someone, who apparently has no idea how things work, telling them that they should think more about it and suffer more of this humiliation, hate-speech, oppression and unreasonable procedures.

The only thing they want is just to get something that should be an unquestionable right for everyone. Also, the fact that he voted for the bill, but showed with his speech that he is clearly confused on what it means (I support and I condemn something), had many of us wondering what else can happen to our lives if he is going to be the next president. Because the chances are quite strong.

Another brilliant example of better-chew-than-talk is the graphic Facebook post of one of Greece's once "successful" and "famous" football players. This guy actually wrote a comment, where, among other things, he stated that "he truly wishes that the kids of the people who voted for the bill, will go through the procedure of redefinition of sex first" ... No comment. Really. As if people are chosen randomly from the state to go on with the process. This is obviously a case of a person that apparently has poor knowledge and experience of real-life situations. He also seems to lack empathy, otherwise, how could he post and publicly say whatever comes out of the football ball full of air that he carries for brain. He went on phrasing that "everyone can do whatever they want in their bed, but for me, a true couple is a man and a woman, the others are just together". Guess what man? Nobody cares about what you think! I am deeply sorry for the lack of knowledge of people who, using groundless and unreasonable arguments without any research or even common sense or logic, just defecate whatever comes out of their vivid imagination. These 2 lines of the facebook post are enough for me to say that these people insult my intelligence with their "thoughts".

I kept myself thinking on how this freedom of speech can somehow reverse the wished results.

But the problem is not that people can freely say whatever they want. I recognize that this should be a right, even if I disagree and find it wrong and groundless and it would be hypocritical of my side to say something different when I recognize and endorse the diversity in any form.

But we should also try to criticize and show our discomfort to people and thoughts like that, to show them that "no, nobody takes your disgusting opinion into consideration".

P O R O Č A

Verjamem, da se bom nekoč srečno poročila.

Verjamem, da se bom nekoč srečno poročila.

Verjamem, da se bom nekoč srečno poročila.

Vrh romantične zveze je poroka! Želim biti princeska vsaj za en dan! Bolje se poročiti, kot pa goreti v peklu!

Po uničenju socializma v Jugoslaviji in z neokolonialističnim vpeljevanjem kapitalističnega režima smo danes tudi pri nas priča deliričnemu navduševanju nad poročnimi ceremonijami in brezglavemu podrejanju kapitalističnim družbenim odnosom. V socializmu so se naše babice in matere končno ekonomsko, politično in socialno osvobodile. Še vedno so bili sicer prisotni stari patriarhalni vzorci, saj je te težko popolnoma izkoreniniti zgolj z revolucijo. Marksistka Aleksandra Kollontai je povedala, da patriarhata ni mogoče zrušiti brez dolgotrajne temeljne reforme na področju človeške psihe. Toda takšna reforma je vsekakor odvisna od najglobljega preoblikovanja naših nacionalno-ekonomskih razmer, ki vplivajo na družbo. Zato je socializem v bivši Jugoslaviji kot političnoekonomska in družbena ureditev s kolektivnim podružbljanjem in s socialnimi pravicami omogočal izgradnjo ene najbolj enakopravnih in socialnih držav 20. stoletja. Toda ne za dolgo. Kapitalizem s počasno, a temeljito transformacijo naše družbe ponovno utrjuje institucionalni patriarhat, v vzniku pa so konservativne ideologije o zakonski zvezi, družini in spolu.

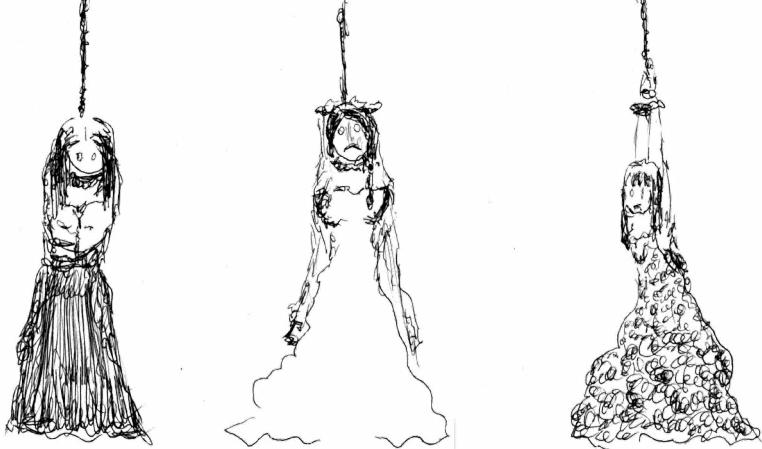
To dokazujejo tudi absurdne in ne ravno racionalne odločitve, ko mladi, kljub brezposelnosti, hrepenijo po poročnem obredu, za katerega odštejejo več tisoč evrov. Politiki, mediji in cerkev se usmerjajo v promocijo poroke in zunajzakonskim parom sporočajo, da se neporočenost ne splača! V družinskem zakoniku so zmanjšali administrativne ovire in omogočili sklepanje zakonske zveze zunaj različnih uradnih prostorov z jasnim namenom – promocija zakonske zveze, ki sledi trendom diskretne ali manj

formalistične poroke. Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve preko sofinanciranja različnih programov, namenjenim promociji starševstva in družin, spodbuja tradicionalne družinske oblike. Govorimo o terapevtskih programih psihosocialne pomoči, ki, globalno gledano, zgolj utrjujejo obstoječe starševske in partnerske odnose, negovane v moralnem kodeksu buržoaznega razreda (ideal vase zaprte, individualistične družine, ki počiva povsem na temeljih zasebne lastnine; dihotomije med spoloma; heteronormalizacija itd.). Vse omenjene institucije, od vladnih do šolskih, so v tem oziru le ideološki aparat države in mednarodnih institucij. So glavne nosilke repatriarhalizacije, ki s svojimi zakoni, programi in teorijami utemeljujejo enojedrne heteroseksualne družine, te pa imajo osrednjo vlogo v procesu reprodukcije delovne sile, kar pa hrana status quo kapitalizma.

Komendski župnik Peter Pavel Glavar je v drugi polovici 18. stoletja zapisal, da je zakonski stan edina možnost za moralno čisto prokreacijo in obstoj krščanstva. O tem se je razpisal tudi Janez Svetokriški, ki je vsako »nečistovanje« zunaj zakona obsodil in označil kot hudičovo past ter smrtni greh. Pridige tako protestantov kot tudi katolikov so bile tekom zgodovine usmerjene k uravnavanju notranjedružinskih spolnih razmerij, spolnost in moralnost pa je bilo najlažje nadzorovati v okvirih zakonske zveze in družine. Primož Trubar je dejal, da je zakon najboljša obramba pred nemoralom in leta te reši pred »kurbarijo in vsej slabo, grdo in smrdečo nečistostjo«. Žena pa mora biti pokorna svojemu možu, njena odrešitev je odvisna predvsem od rojevanja otrok, njene čistosti, vernosti in ljubezni. Boj proti nečistosti, telesni ljubezni, poudarjanje spovedi (s spovedjo je dobivala duhovščina dober uvid v privatno sfero vernikov in je posledično lahko zaostrovala rigoristične strategije), določitev porazdelitve vlog v zakonski zvezi in družini so konec 18. stoletja postali jedro moderne pastorale – idilični motivi pastirske ljubezni. Strogost se je seveda prijela tudi ljudske kulture, ki se je kazala v okreplitvi kulta deviškosti in stigmatiziranja samskega stanu. Za popolno uresničitev cerkvenega nadzora pa so kateheti potrebovali tudi podporo države, ki je z moralizatorsko meščansko pedagogiko in zakoni nadzorovala vso moralno državljanke.

LOVE & mARRIAGE

Ema Goldman je zapisala, da ljubezen in poroka nimata nič skupnega. Res je, da so nekatere poroke zasnovane na ljubezni in da se v nekaterih primerih po poroki ljubezen nadaljuje – a poroka še vedno nima nobene veze z ljubeznijo. Mladi so zaslepljeni z vraževerjem, tradicijo in psihološkimi traparijami o pomenu obreda, ki naj bi poroko spremenil iz zgolj ekonomske pogodbe v zvezo brezpogojne ljubezni. Mladoporočenci s svojim dejanjem podpirajo obstoječa razmerja moči v naši družbi in se prepričajo individualističnim seksualno-moralnim kodeksom s prevladujočo predstavo o dihotomiji ženske/moškega. Poroka je orožje buržoaznega razreda, ki si na vse pretege želi obdržati stare norme, te pa vse bolj postajajo norme mlajših generacij. Boljših tovariških odnosov ne bomo dosegli, dokler bomo mladi ostajali vklenjeni v toge šablone ideologije družinskega ognjišča in puritanske seksualne zvezne.

V časopisu Koroški Slovenec so leta 1939 zapisali, da je družina prvo naravno občestvo med ljudmi, narod pa je drugo, večeje naravno občestvo. Vsaka družina mora biti v službi svojega naroda. Če imamo zdrave heteroseksualne družine, imamo tudi zdrav in dober narod. Vzorne družine so tako postale steber države in naše bodočnosti. Nacionalna naloga žensk pa je skrb za rojstvo zadostnega števila otrok (bodoča delovna in vojaška sila), primerno vzgajanje le teh in izvajanje gospodinjskega dela. Seveda ni dovolj, da si mati in gospodinja (ti vlogi se utemeljujeta »biološko« in s prirojeno »naravo«, v verskem smislu pa z argumentom, to je božja volja), marveč je potrebno biti dobra, narodno zavedna gospodinja in mati, ki vdano prenaša vso trpljenje in krivice. Za opravljeno delo pa so ženske plačane v obliki poveličevanja žensk kot rešiteljic družin in naroda.

Lilijana Burcar, Restavracija kapitalizma: repatriarhalizacija družbe, 2015.

Emma Goldman, Marriage and love, 1914.

Aleksandra Kollontaj, Spolni odnosi in razredni boj, Agregat 2004.

Lev Centrihi, O Spolnih odnosih in razrednem boju Aleksandre Kollontaj, Agregat 2004.

Dušan Kos, Ljubezen in zakonska zveza v ognju grešnosti, Zgodovina za vse 2008.

Tina Bahovec, »Pomočnica naj je možu ne samo v družini, marveč tudi v večjem, narodnem življenju«, Zgodovina za vse 2008.

Mladi delamo sami svojo zgodovino! Naša dejavnost je žal odvisna od trenutne stopnje zrelosti družbenega razvoja, toda ta razvoj ne poteka neodvisno od nas. Vse generacije smo gonilna sila in vzrok tega razvoja, kot tudi njegov proizvod in posledica. Družbenega razvoja sicer ne moremo preskočiti, lahko pa ga pospešimo ali zavremo. Ne bomo zapadli v pasivno samozadovoljstvo in optimizem, kajti vemo, kaj je naša odgovornost. Le s kritičnim teoretičnim spoznanjem in revolucionarno dejavo silo, pri čemer prvo bistri in gradi drugo, bomo lahko radikalno spremenili okoliščine, v katerih smo se neposredno znašli in so bile ustvarjene s tradicijo zatrjanja delavskega razreda. Mladi rod se zbuja!

Mladi počasi zaznavamo moteč občutek, da so naši predhodniki naredili usodo napako, ko so privolili v uničenje skoraj vsega, kar je bilo vredno. Neoliberalna diskurzivna hegemonija v šolah, medijih, knjigah nas mlade vse bolj tlaci in tlaci. Mi smo bili vzgojeni v hlapce. Podložno stanje duha nas počasi ubija. Ne moremo se sprijazniti s pogojji svoje podložnosti niti se upreti zatiralskim odnosom.

Interseksijsko veganstvo kot boj proti speciesizmu

Veganstvo je tako v očeh širše javnosti, kot tudi v očeh mnogih aktivistov_k za dobrobit živali postalo z golj način prehranjevanja ali živiljenjski slog. Naraslo je število veganskih prehrambnih in kozmetičnih proizvodov v trgovinah, pojavljajo se vedno nove kuhrske knjige, oddaje in blogi, ki veganstvo enačijo z zdravim živiljenjskim slogom in živiljenjsko uspešnostjo.

Tovrstno razumevanje veganstva je v celoti podrejeno kapitalizmu in podpira njegovo maksimo: neprestana rast in neusmiljeno izkoriščanje tega, kar imenujemo "naravni viri". Tako sodeluje v vzpostavljanju družbenih razmerij moči, ki zahtevajo, da en razred ljudi dominira nad drugim, da ljudje dominirajo nad živalmi in okoljem. Na tak način se veganstvo in gibanje za pravice živali tudi uspešno odvaja od gibanj za družbeno pravičnost, ki bi lahko bila njegovi naravnii zavezniki. Aktivisti_ke aktivne_i v gibanjih za družbeno pravičnost na veganstvo velikokrat gledajo kot na trenutno modno muho in privilegij pripadnic_kov srednjega ali višjega razreda, ki si lahko privoščijo drage procesirane veganske izdelke in superživila ter se ob tem še hvalijo s fotografijami obrokov, ki jih objavljajo na socialnih omrežjih, z udeležbami na dragih kuhrske delavnicih, na športnih aktivnostih podkrepljenimi s smutiji ipd. Ne gre jim zameriti.

Nekdo, ki je brezposeln_a in nima možnosti samooskrbe z zelenjavo, se težko prehranjuje vegansko. Nekdo, ki živi v veliki socialni stiski in se dnevno bori s skrbjo, kako plačati račune za zdravstveno zavarovanje ali kako preprečiti deložacijo, nima časa surfati po internetu za recepti ali si kupiti drage kuhrske knjige z blešečimi platnicami, kjer bi ji_mu mlajša nasmejana ženska v pastelnih oblačilih razlagala, zakaj so goji jagode zdrave in na kakšne načine vse je možno pripraviti kvinojo (ob tem pa še ljubko zložiti prtiček in hrano na krožniku barvno uskladiti). Transpolna oseba, ki je v svoji okolini podvržena nasilju in mora ves čas dokazovati svojo pravico do obstoja, se pogosto nima moč vključevati v druga gibanja. Rom_kinja, ki živi v mestu polnem predsedkov do njene etnične pripadnosti in v soseski, ki jo je lokalna politika uspešno distancirala od gentrificiranih sosesk s trendovskimi lokalni in prodajalnami z bio prehrano, si veganske hrane ne bo šla kupit ravno tja. Veganstvo se v tem trenutku kaže v najbolj nelaskavi obliki doslej, bodisi kot javno sporočilo bogatih, da si lahko privoščijo zdravo in draga hrano, bodisi kot sporočilo nekaterih pripadnic_kov new age ideologije, da je možno s tovrstno prehrano pozdraviti vse bolezni in "uravnovesiti svojo energijo", bodisi kot obsedenost s t. i. čistim načinom prehranjevanja.

Če bi marginalizirane družbene skupine imele dovolj podpore, spodbude in virov, namesto da se jih s strani vegan_k, konstantno opominja, kako jim ni mar za živali, naj jedo bolj zdravo in ne bodo bolni ter podobno, bi lahko vse_i skupaj dosegle_i močno družbeno spremembo.

in kapitalizmu

Ob tem ne smemo pozabiti na to, koliko veganskih izdelkov je uvoženih iz neokolonialističnih držav, katerih prebivalke_ci v primežu imperialističnih sil za uborno dnevno mezdo v nepredstavljenih razmerah obirajo sadje ali druge rastline, ki so si jih zaželete brbončice razmeroma ugodno in z velikim ogljičnim odtisom živečih vegank_ov na t. i. Zahodu.

Kako naj torej aktivist_ka za pravice živali, vegan_ka ravna? Nujno mora radikalizirati svojo pozicijo in veganstvo razumeti širše kot gibanje splošne emancipacije, kot politični izraz protispeciesizma. Ko ga razume kot takšnega, se bori proti sistemskemu nasilju nad živalmi na vseh področjih svojega življenja. Ne uporablja jih za oblačila, za zabavo, za kozmetiko, za dobiček ... Vendar to ni dovolj.

Kimberley Crenshaw, profesorica prava in utemeljiteljica koncepta intersekcijskoščnosti, ki razkriva, kako so različne oblike zatiranja medsebojno povezane, kako součinkujejo v kapitalističnem sistemu in kako prispevajo k sistematični družbeni neenakosti, je koncept utemeljevala na intersekciji/križišču spola in rase s številnimi primeri izkoriscanih temnopoltih delavk v podjetjih. Izkušnje temnopolte ženske na delovnem mestu niso nujno enake izkušnji belske ženske, zato mora feminismus upoštevati tudi kritično rasno komponento. Corey Wrenn, profesorica sociologije in ustanoviteljica Vegan Feminist Network, nam daje v razmislek izkušnjo hendikepiranega psa v človeško dominirani družbi, ki preferira nehendikepirane človeške in živalske osebke. Intersekcijskoščnost nas torej opozarja, da se moramo zavedati razlik v življenjskih izkušnjah posameznic_kov in posameznih bioloških vrst ter na kompleksnosti različnih oblik zatiranja.

Aktivist_ka za pravice živali se mora torej poglobiti tudi v druge boje za večjo družbeno pravičnost in z njim postati solidaren_a. Na ta način bo stopila v polje interseksijskega veganstva in boj proti speciesizmu ponesla tudi v druga družbena gibanja.

V matriarhatu ni hkač, ključno je, kdo je tvorj brat

Družba in družbeno sta bila od nekdaj domena moških. Moški so tako ali drugače večinoma oblikovali, kar danes vemo in poznamo. Antropološke raziskave so se v 70. letih 20. stoletja začele posvečati spolom. Če pa odpremo dela avtorjev, ki veljajo za pionirje antropološke misli, ugotovimo, da so v 19. stoletju precej razširili idejo izvornega matriarhata. Idejo, katero lahko še vedno slišimo zastopano v prenekateri gostilniški debati. Cloveški družbi naj bi tako sprva vladale ženske. Tovrstne predstave so bile precej razširjene, Joan Bamberger pa je v svojem eseju objavljenem v *Woman, Culture and Society* pisala o tem, da je izvorni patriarhat mit, ki so ga ustvarili moški, da bi s tem opravičevali svojo prevlado nad ženskami.

V 19. stoletju Bachofen in Maine razvijata svoji nasprotujoči si teoriji, prvi zagovarja matriarhalno, drugi pa patriarchalno. Matriarhalna je temeljila na materinski pravici, ki izhaja iz bioloških povezav med materjo in otrokom, ter se je nato razširila na dominanco mame nad družino in državo. Na drugi strani pa je Maine svojo patriarchalno teorijo podkrepil s komparativno metodo in trdil, da so vse človeške skupine v svojem izvoru organizirane po patriarchalnem modelu.

Miti o ženski dominanci so brez kakršnihkoli konkretnih dokazov. Večina teh zgodb je sestavljena iz istih elementov. V času kreacije oziroma na začetku vsega, v kaotični eri, ko še ni bil vzpostavljen trenutni družbeni red, so bile glavne ženske. Sedele so na prestolu moči in vladale brez pravičnosti in usmiljenja, moški pa so bili v strahu podrejeni vse do trenutka, ko so ugotovili, kaj je vir ženske moči in se odločili, da jim jo odvzamejo in si jih podjarmijo. Kljub temu se miti dogajajo v času pred tem, ko je bil vzpostavljen družbeni red, posredujejo vrednote, ki v obstoječem družbenem redu narekujejo, da so moški višja avtoriteta v družbenem in političnem življenju.

V antropološkem čtivu lahko tako zasledimo tezo o mitu o izvoru človeške družbe, ki je vezan na t. i. matriarhat oziroma matrilinearne družbe in totemizem. Tukaj je ključnega pomena prav to, da je matriarhat t. i., za njim pa hitro sledi termin matrilinearna družba. Nujno je opozoriti, da je enačenje matriarhata in matrilinearne družbe popolnoma neustrezno.

Matriarhat oziroma patriarchat namreč opisuje sistem, družbeno ureditev in nakazuje to, v čigavih rokah je družbena moč, med tem ko je matrilinearnost ali patrilinearnost način štetja oziroma prepoznavanja sorodstva, dodamo pa lahko še matrilokalnost in patrilokalnost, ki pa opisujeta to, kje lokacijsko »družina« živi – v skupnosti mame oziroma očeta.

Lahko imamo torej patriarchalno matrilokalno matrilinearno družbo. Pa ne da jo samo lahko imamo, oziroma so jo imeli, večina materiala s terena opisuje matrilinearne sisteme kot patriarchalne družbe. Westermarck je namreč prikazal, da moški dominirajo tudi v matrilinearni organizirani družbi tako v

družinski kot politični sferi. Še več, za mnoge družbe, ki so bile sprva klasificirane kot matirarhalne, se je izkazalo, da so samo matrilinearne in da so moški konsistentno opravljam vodilne politične funkcije.

Da pa še razložimo, kaj je matrilinearni način štetja sorodstva in zakaj ga ne moremo enačiti z matriarhatom. Poenostavljeno lahko rečemo, da gre za skupnost, kjer to, kdo je otrokova mama, brez večjih težav ob rojstvu otroka ugotovimo, nekoliko težje pa je sto odstotno trditi, kdo je njegov biološki oče. Ta je bil tako nepomemben, pomembno je bilo, da so se rojevali novi otroci. Otroci so pripadali skupini svoje mame, katere voditelji so bili njeni moški sorodniki, navadno njeni bratje. Mamin brat je tako otrokom svoje sestre predstavljal očetovsko figuro, med tem ko je bil njihov biološki oče očetovska figura otrokom svoje sestre, njihova očetovska figura, torej mamin brat, pa biološki oče otrokom drugih skupin.

Izvor se torej ugotavlja po ženski liniji in moški ne prenašajo članstva na svoje otroke. Glavni dedič moškega ni nikoli njegov sin, pač pa sin ene izmed njegovih sestra. To jasno kaže na to, da ne moremo govoriti o matriarhatu, lahko pa govorimo o tem, da kljub temu, da so v političnem prostoru in javnih zadevah prevladovali moški, so ženske v takih skupnostih imele boljši politični položaj kot v patrilinearnih skupnostih.

« To give back the street to the women »

For those who haven't read my previous article about street harassment, here is a little catch up. You know these guys that are whistling, yelling, insulting girls while they're walking in the street? The ones that even reach to the point of touching them in the means of public transport or even worse? We know they're only doing it for the purpose of getting their attention, hoping for a possible hookup or just as a means of perpetuating machist habits.

As I said last time, I'm still pleasantly surprised this phenomenon is almost non-existent in Slovenia, but in my country (France), it's been only a few years since we started standing against this "banalised custom". Thanks to some projects and organization, more and more stories came to the surface and today, our government is finally talking about the implementation of a law against this practice ...

These lines were part of Emmanuel Macron's program "to give back the street to the women": a president who cares about feminist progress? Well, I don't know yet, but what I know is that we have a new State secretary of Gender equality, Marlène Schiappa, well-determined to banish it. "Women walking in the street are not available for anyone wants to, and their body is not a public good": her sentence declared on national TV was a strong message for feminism. In September a round table took place within the ministry, to define the definition of street harassment and its possible punishment: a fine. She's quite optimistic: "I hope that when this law will be in action, it will be outdated. That it will seem nonsense that we needed a law to agree that, as a society, street harassment is intolerable. The French Republic is not tolerating it, it's condemning it". At first, even if these words seems to me a bit unrealistic, I consider them as a big move, a powerful symbol for our republic. After this celebration comes a longer look into the details: the planned agenda for this law project is very long, and its priority is much less urgent than some other laws, economics of course (oh hello Work law!). Then comes some obvious questions: how to fine someone, especially caught in the act? Where to place the police? How to define exactly street harassment?

These questions are part of the response of the Feminist groups such as *Paye ta Shnek*, that find this fining system dangerous: for them, it would mean that money is the only thing restraining men from harassing, so the "punishment" would only concern the middle and working classes. If you're rich, you can afford it, so why deprive yourself? This kind of fining could derive from some racist behaviour, such as verbalization depending on your skin colour or social origin. Because let's face it: government doesn't really consider businessmen (called "white collar") as stalkers: this role would mostly go to the kid of color without opportunities who hangs out in the street with his "gang"! This way of thinking leads us to old-fashioned morales which is time to get over: French rich guys are at the same level, sometimes even worse. A women who experienced this phenomenon had a rant on facebook, and I found her words extremely expressive: "You who are bragging the liberate and independant woman

at the time of the Burkini controversy, apply therefore your noble ideology to yourself and leave us alone with our skirts, dresses, cleavage, lipsticks and shorts. You'll have to take us at our word when we tell we don't feel more safe, more respected or less harassed in the business center rather than in the working class area. Cause that's the truth."

And I'm not sure the police would agree so easily with this statement ...

Because as we know, even if rape is condemned for a long time now, street harassment still needs a long way until it will be considered as out of the limits by the police forces. How many stories of aggressiveness / sexual harassment were told where the police made the victims feel guilty of what she was wearing, of not coming back home earlier or just considered insults received in the street as "compliments"?

Few weeks ago, an Illustrator (Diglee) posted a message of what just happened to her: while she was asking some cops to let her go to her place during a political event, one of them told to the other, while looking at her as a piece of meat: "Maybe, but you'll have to show him your most beautiful smile." Politically engaged, she wonders: how can we move on in this machist society if the figures who are supposed to protect us are perpetrating these habits? The problem would therefore need to be dealt from the roots: education is the key! Awareness days, public service, education of teachers that would educate kids, but also police, and this up to the politicians! It's not because they received "the best education" that they received the good one: if I may remind you our last minister who was whistled at every time she wanted to have a word in the assembly, focusing only on what she was wearing and not on what she was saying ... Actually, France would not be the first country implementing a law against street-harassment: Buenos Aires put in application the same law last December, after being warned by a video of a random girl walking being cat - called (the police first said it was only a "compliment").

This law would be a strong symbol, and would maybe deter men from acting this way, but it should definitely not be the only punishment they receive: we'll have to fight, educate, and repeat it until we get rid of it ...

Svoje prijatelje večkrat vprašam, Kaj bi naredili, če bi lahko storili vse? Bi izbirali med supermočmi, Kot so letenje, abnormalne mižice, s Katerimi lahko dvignite bilokaj se vam sprdne, ali pa v pogled v bližnjo prihodnost?

Bi se naredili za par milijard bogatejšega ali bi ves denar, ki bi si ga priklicali s tleskom prstov, darovali v dobrodelne namene?

Odgovori so boli ali manj monotoni in neizvirni.
Opažam, da večina hrepeni po ljubezni, dobiti vsako punco ali fanta le s pogledom in že je ta (ne)srečnejš ves masten nate, imeti veliko bajto, polno bleščečega, overprized sranja, par bugatijev v garaži ipd.

In seveda ne pozabimo že na Klasični Miss United States odgovor, ki vsakič znova nepričakovano osupne sodnike tega tekmovanja: World peace (mir na svetu).

Pa kaj si ti nor!
Klišejski in navidezno pacifističen odgovor se pojavlja v vsakem Kotičku sveta, kamor koli se obrneš.
Ampak veste, v čem je finta?

Vsi, kakor pokvarjene plošče, čebljamo o svetu, njegovih napakah in premišljujemo o tem, kako bi ga spremenili, v bistvu pa se nam jebe za to.

Komu mar, če nam umirajo čebele in nas ogroža globalno segrevanje, važno, da se nam lepo godi in da imamo polno rit stvari, ki jih kupujemo z denarjem, ki ga nimamo.

Ampak stvar je taka, kakršna je. Prej ali slej bomo to ugotovili na lastni Koži. Ne mislim tega, da se nam bo zgodilo Kaj slabega in bomo vsi pomrli od zombi apokalipse ... sicer pa, če dobro pomislim, bi to bil zelo zanimiv zacetek dneva.

Se spomnите filma o dveh, s stripi obsedenih Britancih, ki nekoga lepega dne vidita, da se je njuno priKupno mestece spremenoilo v ruski meni za razpadajoče zombije? Sprva glavni junak na poti v trgovino niti ne opazi razlike! Tipu se zdi vse popolnoma isto ... nihče se med seboj ne pozdravlja, a vsi opazijo drug drugega in se pri tem delajo, da počnejo nekaj drugega. Prav žalostno.

Živimo v svetu, ko je napočil čas arogeneity. A to se vam gotovo že sanja. Če tako čutite, potem ste že na pol poti.

Zombi apokalipso pa
si predstavljajte kot
prispodobo, če si jo že
morate.

Drugace drugi odgovori kolegov niso bili slabi. Par jih je bilo dobrih, celo zelo dobrih, recimo misel potovanja daleč v preteklost. Raziskati stvari skozi lastne oči in jih doživeti iz prve roke. Obiskati Kak dober Koncert, če je to tisto, kar hocete slišati, in izkusiti življenje prednikov, če je to tisto, kar hocete videti.

Morda bi tako imeli drugačen pogled na sedanjost.

Izbira je vaša, a z moje perspektive sem našla odgovor, o Katerem sem zelo dolgo razmišljala, jaz bi rada doživelila svoje življenje še enkrat. Večinoma zato, ker v njem obžalujem stvari, ki jih nisem naredila, pa bi jih lahko.

Eta pizda! PRAZNUJE

Zdaj v težkih časih mora tudi psihologinja in terapeutka poprijeti za vsako delo, četudi je plačilo v naturalijah. Sicer pa že veste, da gresta psihologija in slaščičarstvo z roko v roki - vse stiske in tegobe izginejo, ko se prepletejo moka in jajca.

EXHIBITION

DOCUMENTARY

BRAVO!
NOW, CHOOSE YOUR EXCUSE

ROUND
TABLE

THEATRE

ACTIVISM

DANCE PERFORMANCE

CULTURE IN MARIBOR :
WHICH PATH WILL YOU CHOOSE ?